

**CENTRUL DE DREPT
AL FEMEILOR**

*Promovând împreună drepturile femeilor
Advancing women's rights together*

**CENTRUL DE DREPT AL FEMEILOR
IANUARIE-DECEMBRIE 2020
RAPORT ANUAL DE PROGRES**

ACRONIME

CEDAW	Convenția privind eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor
APC	Administrația publică centrală
CPEDAE	Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității
VF	Violența în familie
CtEDO	Curtea Europeană a Drepturilor Omului
AG	Adunarea Generală
VBG	Violența în bază de gen
IGP	Inspectoratul General al Poliției
GRW	Global Rights for Women
VPI	Violența din partea partenerului intim
APL	Administrația publică locală
MSMPS	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale
MAI	Ministerul Afacerilor Interne
MJ	Ministerul Justiției
BNS	Biroul Național de Statistică
CN	Coaliția Națională „Viață fără violență în familie”
CNAJGS	Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat
ONG	Organizație neguvernamentală
ANP	Administrația Națională a Penitenciarelor
WAVE	Women against Violence in Europe
CDF	Centrul de Drept al Femeilor

ACRONIME.....	2
DESPRE CENTRUL DE DREPT AL FEMEILOR	4
I. SUMAR EXECUTIV.....	5
II. ANALIZA IMPACTULUI	8
III. PROGRESUL PER REZULTAT.....	9
<i>REZULTATUL 1: VIOLENȚA ÎN FAMILIE ESTE PREVENITĂ PRIN REDUCEREA TOLERANȚEI FAȚĂ DE ACEST FENOMEN</i>	9
<i>Rezultatul intermediar 1.1: Informarea sporită a publicului despre violența în bază de gen și violența în familie</i>	10
<i>Rezultatul intermediar 1.2: Nivelul de cunoștințe sporit al specialiștilor ce intervin în cazuri de violență în familie.....</i>	12
<i>Rezultatul intermediar 1.3: Dialogul consolidat între membrii Coalțiiei naționale.....</i>	13
<i>REZULTATUL 2: VICTIMELE VIOLENȚEI ÎN FAMILIE SUNT PROTEJATE MAI BINE, IAR AGRESORII SUNT URMĂRIȚI ÎN JUSTIȚIE.....</i>	13
<i>Rezultatul intermediar 2.1. Victimele violenței în bază de gen și ale violenței în familie beneficiază de asistență specializată și de protecție</i>	13
<i>REZULTATUL 3: AU FOST ADOPTATE ȘI IMPLEMENTATE POLITICI CUPRINZĂTOARE ȘI COORDONATE.....</i>	15
<i>Rezultatul intermediar 3.1. Cadrul legal și de politici aliniat la standardele internaționale</i>	15
<i>Rezultatul intermediar 3.2. Mecanism de răspuns coordonat creat și implementat.....</i>	17
<i>Rezultatul intermediar 3.3. Rezultate ale cercetărilor sunt utilizate în eforturile de advocacy</i>	17
<i>REZULTATUL 4: FEMEILE ÎN DETENȚIE AU ACCES LA ASISTENȚĂ JURIDICĂ ȘI PSIHOLOGICĂ</i>	18
<i>REZULTATUL 5: AGENȚII SCHIMBĂRII AU CAPACITĂȚI SPORITE DE A SOLUȚIONA PROBLEMELE LEGATE DE VIOLENȚA ÎN BAZĂ DE GEN ÎMPOTRIVA FEMEILOR</i>	19
<i>REZULTATUL 6: CDF ARE CAPACITATEA DE A ELIMINA VIOLENȚA ÎMPOTRIVA FEMEILOR.....</i>	19
<i>Rezultatul intermediar 6.1. Procesele și regulamentele sunt îmbunătățite și aplicate.....</i>	20
<i>Rezultatul intermediar 6.2. CDF este motivat și angajat.....</i>	20
<i>Rezultatul intermediar 6.3. CDF este o organizație durabilă din punct de vedere financiar</i>	21
IV. FINANȚELE ȘI MANAGEMENTUL	21
V. PROVOCĂRI ȘI LECȚII ÎNVĂȚATE.....	23
ANEXA 1: PRINCIPALELE REZULTATE ALE INDICATORILOR DE MONITORIZARE	26

DESPRE CENTRUL DE DREPT AL FEMEILOR

Centrul de Drept al Femeilor (CDF) este o organizație neguvernamentală înființată de mai multe femei-juriste din Republica Moldova pentru a susține egalitatea de statut dintre femei și bărbați în viața publică și în cadrul familiei și pentru a reduce violența în familie și violența în bază de gen.

Obiectivul nostru statutar:

Promovarea și protejarea drepturilor femeilor și contribuirea la reducerea violenței în bază de gen împotriva femeilor în Republica Moldova.

Viziunea noastră strategică:

Femeile și copiii lor – victime sau potențiale victime ale violenței în bază de gen împotriva femeilor – sunt protejați de sisteme eficiente de prevenire, monitorizare și combatere a violenței în bază de gen împotriva femeilor, instituite la nivel local și național.

Misiunea noastră strategică:

De a contribui la promovarea egalității de gen și la prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor în Republica Moldova prin sensibilizarea opiniei publice, consolidarea capacităților actorilor în domeniu, oferirea serviciilor holistice de asistență și protecție a femeilor, cercetare și analiză, monitorizarea și alinierea legislației la standardele internaționale.

Valorile și principiile noastre de activitate

- Respect pentru drepturile omului
- Abordare integrată și holistică bazată pe abilitarea juridică și economică a femeilor
- Abordare centrată pe victimă
- Respectarea deciziilor beneficiarelor și oferirea sprijinului necesar
- Profesionalism și imparțialitate
- Nediscriminare
- Responsabilitate
- Lucru în echipă.

Metodologia de lucru pe care o aplică CDF o face deosebită de alte ONG-uri în domeniu. În abordarea sa, CDF se bazează pe protecția drepturilor omului și se concentrează pe mai multe domenii prioritare menite să asigure o schimbare la nivel individual, inter-relațional, comunitar și sistemic. CDF își desfășoară activitatea conform standardelor internaționale, urmărind să prevină violența în familie și violența în bază de gen, să asigure protecția victimelor și să tragă în mod eficient agresorii la răspundere, și să contribuie la elaborarea politicilor naționale în domeniu, care să determine autoritățile să intervină mai eficient în cazurile de violență în bază de gen și violență în familie.

I. SUMAR EXECUTIV

Prezentul raport se referă la activitatea desfășurată de CDF în perioada ianuarie – decembrie 2020, în conformitate cu Planul de dezvoltare strategică pentru anii 2019-2024. Ne exprimăm recunoștința față de principalii noștri finanțatori: Ambasada Suediei, Fundația OAK, Ambasada SUA, UN Women, PNUD, UNFPA și Ambasada Franței.

Pe parcursul anului 2020, am continuat să protejăm drepturile femeilor ca și drepturi ale omului și să promovăm o abordare centrată pe victimă, axându-ne pe punctele forte și necesitățile femeilor care au supraviețuit unei forme de violență. Planul nostru de dezvoltare strategică pentru anii 2019-2024 cuprinde patru domenii de intervenție: Prevenire, Protecție, Politici bazate pe cercetări și Dezvoltare organizațională.

Fiecare domeniu de intervenție include următoarele obiective strategice de dezvoltare:

1. Informarea publicului despre violența împotriva femeilor
2. Capacitarea specialiștilor din domeniul justiției, asistenței sociale și sănătății
3. Crearea și consolidarea serviciilor oferite victimelor violenței împotriva femeilor
4. Elaborarea politicilor prin contribuție directă, lobbying și advocacy în baza dovezilor obținute din cercetări și analize
5. Sporirea eficienței și eficacității organizației.

O realizare importantă în domeniul de intervenție **Prevenire** a fost creșterea considerabilă a numărului populației la care am ajuns datorită activităților noastre de sensibilizare. Principala realizare în cadrul activității de prevenire a fost spotul social prin care femeile care suferă de violență sunt încurajate să solicite ajutor. Spotul a fost difuzat de șapte posturi TV naționale, 13 posturi TV regionale și trei surse online, reușind să se ajungă astfel, la populația din zonele rurale. Un alt videoclip, în care erau prezentate cifre și subliniată gravitatea violenței împotriva femeilor, împreună cu o scrisoare video din partea unei supraviețuitoare a violenței în familie au reprezentat instrumente excelente prin care s-a ajuns la mii de utilizatori ai rețelelor de socializare. Ca parte a acestei componente a fost lansată o nouă inițiativă pentru tineri și tinere – Social Hubs. Social Hubs reprezintă o platformă bună pentru dezbaterile cauzelor violenței în familie și a stereotipurilor de gen și discutarea soluțiilor și modalităților de prevenire a fenomenului respectiv.

În domeniul de intervenție **Protecție**, am continuat să ne extindem serviciile asupra femeilor din mediul rural. Numărul acestora a crescut cu 20% comparativ cu anul 2018. Ne-am promovat serviciul de asistență telefonică gratuită pentru a oferi consiliere juridică victimelor violenței împotriva femeilor. Numărul de apeluri la 0 800 80 000 s-a triplat din anul 2019. În anul 2020 am oferit asistență juridică calificată și am reprezentat în instanță 54 de femei în cauze de violență împotriva femeilor. Valoarea totală a prejudiciului material, moral și medical acordate în cauzele reprezentate de către CDF în anul 2020 a fost de 1.513.427,00 lei. Femeile care au beneficiat de serviciile CDF au primit asistență de urgență, inclusiv alimente pentru copii. Beneficiarele noastre au participat la atelierele

tematice și creative de dezvoltare a unor abilități handmade. În anul 2020 ne-am continuat eforturile de a abilita economic femeile care au suferit de violență. 6 femei au devenit parte a programului de abilitare economică. Le-am oferit îndrumare profesională și le-am sprijinit decizia de a-și continua dezvoltarea profesională. Acestea au beneficiat de instrumente și asistență pentru crearea de jucării educative și cărțului pentru copii, participarea la cursuri gratuite de manichiură și coafură, crearea unui centru de logopedie, urmarea unor cursuri de Adobe Illustrator și UI/UX Design și cursuri de contabilitate.

Realizările-cheie în domeniul de intervenție **Politici bazate pe cercetări** au fost lansarea unui manual privind obligațiile pozitive ale statului în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în materie de violență în familie și studiul privind costul economic al inegalităților de gen în Republica Moldova. De asemenea, am coordonat procesul și am elaborat o evaluare intermediară a realizării Planului de acțiuni pentru anii 2018-2020 privind implementarea Strategiei naționale de prevenire și combatere a violenței față de femei și a violenței în familie pe anii 2018-2023.

O realizare importantă a fost **adoptarea de către Parlament a proiectului de lege care aduce legislația națională mai aproape de prevederile Convenției de la Istanbul**. Am elaborat proiectul de lege în baza analizei compatibilității legislației naționale cu prevederile Convenției de la Istanbul. De asemenea, am elaborat raportul alternativ pentru Comitetul CEDAW, în legătură cu cel de-al șaselea raport periodic prezentat de Republica Moldova. Raportul a servit drept una dintre sursele pentru observațiile finale ale Comitetului. La fel, am inițiat dialogul cu Avocatul poporului și am convenit să organizăm periodic ședințe comune ca să discutăm despre problemele cu care se confruntă victimele violenței împotriva femeilor în Republica Moldova și despre contribuția Avocatului poporului la soluționarea acestora.

Am continuat să depunem eforturi ca să sporim **nivelul de acces al femeilor în detenție la asistență juridică și psihologică**. Ne-am reînnoit acordul de parteneriat cu Administrația Națională a Penitenciarelor și ne-am extins sprijinul la unitățile de detenție preventivă pentru femei. Am reușit să desfășurăm trei sesiuni de instruire online a câte două zile pentru personalul din penitenciarul Rusca și din unitățile de detenție preventivă pentru femei din Rezina și Cahul. Instruirea s-a axat pe respectarea drepturilor femeilor în detenție și satisfacerea nevoilor lor speciale. La aceste instruiri au participat 41 de angajați ai unităților de detenție, inclusiv 29 de femei.

CDF a lansat un **program de granturi mici IMPULS**, acordând finanțare absolvenților din Republica Moldova ai Programului internațional de instruire „ITP GBV” privind violența în bază de gen. În anul 2020, programul a fost implementat în decursul a 6 luni. Pentru finanțare în cadrul programului de granturi mici IMPULS au fost selectate 5 propuneri de proiecte. Propunerile s-au axat pe consolidarea abilităților de răspuns ale medicilor la cazurile de violență în bază de gen față de femei, pe consolidarea sistemului statistic în domeniul justiției privind cazurile de violență față de femei, pe evaluarea capacității poliției de a identifica și a gestiona cazurile de hărțuire sexuală, pe instruirea asistenților sociali din 5 raioane cu privire la violența în bază de gen și, în cele din urmă, pe furnizarea unor servicii mai bune victimelor violenței în familie prin intermediul telemedicinii.

În componenta **Dezvoltare organizațională** au fost elaborate și aprobate noi politici și proceduri. Componenta Consiliului de administrare s-a extins la cinci membri, fiind ales și un director al Consiliului. Personalul nostru a participat la instruiți de dezvoltare personală și profesională și de gestionare a stresului. Am depus eforturi pentru diversificarea surselor de finanțare și asigurarea sustenabilității organizației.

II. ANALIZA IMPACTULUI

Principalul nostru scop strategic în temeiul Planului de dezvoltare strategică pentru anii 2019-2024 este că femeile și copiii lor – victime sau potențiale victime ale violenței în bază de gen față de femei – sunt protejați de sisteme eficiente de prevenire, monitorizare și combatere a violenței față de femei instituite la nivel local și național. Impactul pe care am vrea să-l realizăm este ca femeile și copiii din Republica Moldova să aibă o viață fără violență.

La nivel național, cele mai recente date statistice privind incidența violenței în familie și profilul victimelor violenței în familie au fost colectate în anul 2018 și reflectate într-un studiu realizat de OSCE¹. Conform datelor studiului, aproape trei sferturi (73%) dintre femeile din Republica Moldova care au avut vreodată un partener intim au fost supuse unei sau altei forme de violență din partea partenerului intim (VPI), cea mai frecventă fiind violența psihologică, resimțită de 71% dintre femei. O pondere de 33% dintre femei au relatat că au fost supuse violenței fizice.

În anul 2020, organele de poliție au primit 12.970 de plângeri cu privire la acte de violență în familie, adică cu 830 de plângeri mai mult față de anul 2019. Proportia măsurilor de protecție aplicate prin ordinele de restricție de urgență și ordonanțele de protecție în anul 2020, din numărul total de plângeri cu privire la violența în familie, a constituit 43% (o creștere de 1% față de anul 2019). Numărul de cauze penale pornite pe acte de violență în familie continuă să scadă, ajungând la 7% din totalul plângerilor cu privire la violența în familie (8% în anul 2019). Pe de altă parte, numărul de cauze contravenționale inițiate continuă să fie dublul cauzelor penale, ajungând la 1.587 de cauze contravenționale inițiate în anul 2020.

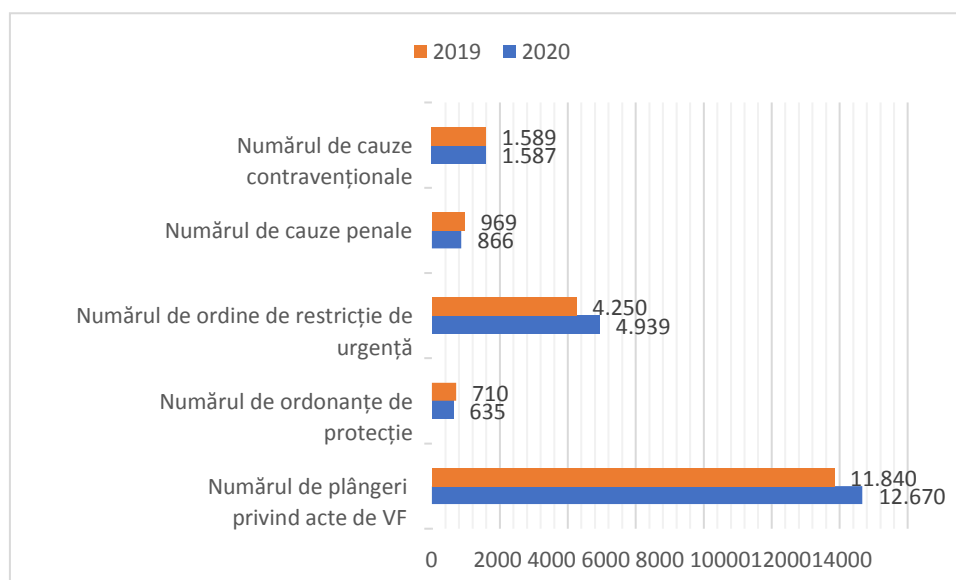

Figura 1: Tendințe generale ale intervenției poliției în cazurile de violență în familie

Deși Republica Moldova a realizat unele progrese în raport cu apropierea sa de prevederile Convenției de la Istanbul și protejarea mai eficientă a victimelor

¹ Bunăstarea și siguranța femeilor, studiu realizat de OSCE privind violența împotriva femeilor, 2019.

violentei în familie, unele partide politice se opun ferm ratificării Convenției de la Istanbul.

În pofida progresului, mai există încă lacune semnificative la nivel de abordare conceptuală în cadrul juridic al violentei în familie și de aplicare practică a prevederilor legislației, cifrele de mai sus fiind o dovadă clară a acestei afirmații. În pofida unui număr tot mai mare de plângeri depuse la poliție pe acte de violență în familie, numărul de cauze penale pornite rămâne să fie mic în raport cu numărul total de plângeri, iar criteriul-cheie de care se ține cont la calificarea unui act de violență în familie drept infracțiune sau contravenție continuă să fie gradul de leziuni corporale. Numărul predominant de cauze contravenționale inițiate relevă faptul că autoritățile tratează cazurile de violență în familie ca fiind de risc social scăzut, rezultând în sancțiuni ușoare aplicate agresorilor sau chiar nepedepsirea lor.

În studiile și analizele corespunzătoare² au fost scoase la iveală și alte lacune ale intervenției eficiente și coordonate, centrate pe victimă, în cazurile de violență în familie. Toți acești factori subminează impactul modificărilor legislative din anii 2016 și 2020, multe victime rămânând neprotejate. În pofida tuturor eforturilor depuse, autoritățile din domeniul prevenirii și combaterii violentei în familie nu împărtășesc o viziune comună pentru a putea interveni eficient în aceste cazuri. Nepedepsirea agresorilor și grija primordială a statului față de drepturile acestora continuă să fie o problemă care amenință siguranța și viața victimelor violentei în familie din cauza abordărilor preconcepte și stereotipice frecvente ale specialiștilor, rezultate din neînțelegerea sau reticența de a accepta natura specifică a violentei în familie. Astfel, intervențiile de succes în cazuri de violență în familie nu se bazează doar pe reformele legislative. Schimbarea percepțiilor, atitudinilor, viziunilor stereotipice despre egalitatea de gen și violența în bază de gen are un rol esențial în prevenirea și eliminarea fenomenului.

III. PROGRESUL PER REZULTAT

REZULTATUL 1: VIOLENȚA ÎN FAMILIE ESTE PREVENITĂ PRIN REDUCEREA TOLERANȚEI FAȚĂ DE ACEST FENOMEN

Promovarea unei toleranțe-zero față de violența împotriva femeilor și violența în familie, consolidarea capacităților specialiștilor continuă a fi priorități-cheie în cadrul domeniului de intervenție Prevenire. Promovăm schimbările în tiparele sociale și culturale de conduită a femeilor și bărbaților, cu scopul de a elimina prejudecățile și alte practici, care se bazează pe ideea inferiorității femeilor sau pe rolurile stereotipizate ale femeilor și bărbaților. Acordăm atenție necesităților specifice ale femeilor vulnerabile la anumite circumstanțe și plasăm drepturile omului aparținând tuturor victimelor în centrul acestor măsuri.

² a) Raportul de estimare a costurilor violentei în familie și a violentei împotriva femeilor, Centrul de Drept al Femeilor, 2017; b) Raportul de monitorizare a proceselor de judecată pe cauze de violență în familie, violență sexuală și trafic de ființe umane, Centrul de Drept al Femeilor, 2018; c) Obligațiile pozitive ale statului în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în materie de violență în familie. Centrul de Drept al Femeilor, 2019; d) Raport privind consultarea procedurilor standard de operare pentru o intervenție coordonată, Centrul de Drept al Femeilor, 2020, etc.

Pe parcursul anului 2020 am continuat să sporim, în cadrul publicului larg, conștientizarea și înțelegerea diverselor forme de violență împotriva femeilor, a consecințelor acestora pentru femei și copii, precum și a necesității de a preveni această violență. De asemenea, am răspândit în rândul publicului larg informații privind măsurile disponibile de prevenire a acțiunilor de violență împotriva femeilor. Activitățile noastre de sensibilizare au ajuns la **1.253.575** de cetățeni în 24 de raioane ale Republicii Moldova.

În cadrul programului nostru de prevenire, am pus un accent puternic și pe consolidarea capacităților specialiștilor de a interveni eficient în cazuri de violență în familie. Am organizat 10 sesiuni de instruire privind aplicarea legislației în domeniul violenței în familie pentru 273 de judecători, procurori, asistenții și consilierii acestora și ofițeri de poliție, dintre care 134 erau femei.

Am contribuit la consolidarea în continuare a CN și abilitarea membrilor CN și am reprezentat organizația la numeroase evenimente naționale și internaționale.

Rezultatul intermediar 1.1: Informarea sporită a publicului despre violența în bază de gen și violența în familie

Pentru a informa publicul general despre gravitatea consecințelor violenței în bază de gen împotriva femeilor și ale violenței în familie, despre soluțiile legale disponibile și despre prevederile Convenției de la Istanbul, am folosit mai multe metode și instrumente de comunicare combinate, pentru a ajunge la diferite grupuri de titulari de drepturi și persoane responsabile: demonstrații publice, mass-media și emisiuni radio, spoturi sociale, cărți poștale, scrisori video, sesiuni de informare, instruire, social hubs.

Advocacy pentru ratificarea Convenției de la Istanbul: Am luat parte la un Marș al Solidarității, revendicând ratificarea Convenției de la Istanbul și am venit cu inițiativa de a colecta semnături care susțin ratificarea.

Președinta Parlamentului a primit din partea CN o cerere oficială de a ratifica Convenția de la Istanbul, însoțită de peste 3.500 de semnături ale cetățenilor moldoveni. Am pledat pentru ratificarea Convenției de la Istanbul și în fața CEDAW, iar în observațiile sale finale, membrii

CEDAW au îndemnat Republica Moldova să ratifice Convenția cât mai curând posibil.

Am oferit mai multe interviuri în mass-media, punând accentul pe nevoia urgentă ca țara să ratifice Convenția de la Istanbul.

Sensibilizare: Am organizat o amplă campanie națională de sensibilizare și mobilizare comunitară, promovând mesajul de toleranță zero la violența împotriva femeilor, încurajând autoritățile să ratifice Convenția de la Istanbul și

îndemnând femeile să raporteze cazurile de violență. Realizarea-cheie a campaniei a fost apelul la acțiune pentru supraviețuitoarele violenței în familie și deputații din Parlamentul Republicii Moldova. Principalele instrumente utilizate în timpul campaniei au fost:

- 12 cărți poștale pentru deputați, în care sunt îndemnați să intensifice răspunsul la cazurile de violență împotriva femeilor;
- 2 webinare online privind impactul violenței în familie asupra copiilor și soluțiile legale disponibile pentru victimele violenței în familie (<https://www.facebook.com/201500706702956/videos/381832826426587>; <https://www.youtube.com/watch?v=Pc6XzPu8els>);
- 1 video spot social (<https://www.youtube.com/watch?v=wkubRNAq5e4>);
- 1 videoclip (<https://www.youtube.com/watch?v=CYP64cnr4bY&t=2s>);
- 1 scrisoare video a unei supraviețuitoare a violenței în familie (<https://www.youtube.com/watch?v=2gy4-pnpeKk&t=3s>).

Video spotul social a fost difuzat de 7 posturi TV naționale, 13 posturi TV regionale și 3 surse online. Au fost realizate 46 de postări în mass-media, inclusiv șase interviuri și reportaje TV. Campania de pe rețelele de socializare a ajuns la 205.544 de persoane, iar cele două webinare difuzate online au fost urmărite de către 8.399 de persoane. Peste 20 de susținători s-au alăturat campaniei pe rețelele de socializare și ne-au ajutat să ajungem astfel la cât mai multe femei – victime ale violenței.

Pe lângă campanie, am organizat trei sesiuni de informare pentru 70 de bibliotecari, un webinar pentru Centrul municipal de tineret cu privire la prevenirea violenței în familie, un social hub structurat în trei module pentru tineri, încurajându-i să implementeze proiecte de prevenire a violenței în comunitățile lor. În parteneriat cu Radio Moldova, am organizat și am participat la 8 emisiuni radio despre violența în familie, implicând și membri ai CN.

Soluții inovatoare pentru prevenirea violenței în familie: Social hub este un nou concept promovat de CDF pentru a implica cât mai mulți tineri posibil pentru promovarea toleranței zero la violența în familie.

În anul 2020 am realizat trei sesiuni social hub pentru un grup de 10 fete și băieți. Am discutat despre cauzele violenței în familie, despre stereotipurile de gen, despre soluțiile pentru abordarea acestor probleme și despre modul în care acest fenomen poate fi prevenit. Participanții la social hub au fost invitați să prezinte mici propuneri de finanțare pentru prevenirea violenței în familie, cele mai bune idei urmând să fie sprijinite și realizate în anul 2021.

De asemenea, am lucrat pentru a identifica cel mai bun mod în care tehnologiile informaționale pot fi utilizate pentru a le sprijini pe femeile care suferă abuzuri în familie. Am cooperat cu un grup de femei specializate în IT, care au efectuat o analiză a problemei și au propus mai multe soluții IT pentru a fi luate în considerare. În anul 2021 vom lucra la dezvoltarea unei aplicații mobile care să

permite efectuarea apelurilor de urgență și care să conțină informații despre soluțiile legale și serviciile disponibile pentru femeile care suferă de violență.

Prezența noastră la nivel național și internațional: Pe parcursul anului 2020

am participat la numeroase evenimente naționale și internaționale, împărtășindu-ne cunoștințele și experiența, printre care ședințele Consiliului interministerial pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, Dialogul UE – Republica Moldova privind drepturile omului

2020, Conferința privind eficiența mecanismelor de răspuns la violența în familie în timpul pandemiei COVID-19, Conferința Centrului de Justiție Familială, prezentarea raportului alternativ CEDAW ONG-urilor din Ucraina etc.

Principalul eveniment al anului a fost prezentarea problemelor care le afectează pe femeile din Moldova la cea de-a 75-a sesiune a CEDAW în baza raportului alternativ pregătit de CDF în parteneriat cu CN.

Rezultatul intermediar 1.2: Nivelul de cunoștințe sporit al specialiștilor ce intervin în cazuri de violență în familie

Ne-am continuat eforturile de a consolida capacitatea specialiștilor în aplicarea eficientă a legislației privind violența în familie. Am instruit 158 de judecători și procurori, grefieri și consultanți ai procurorilor, și 99 de ofițeri de poliție. De asemenea, am organizat o instruire a formatorilor, structurată în trei module, pentru Centrul integrat de pregătire pentru aplicarea legii și am instruit 16 ofițeri de poliție, care ulterior vor participa în calitate de formatori la instruirii pe tema violenței în familie.

Am lucrat pentru instituționalizarea instruirii privind violența în familie la Centrul integrat de pregătire pentru aplicarea legii și am elaborat un suport de curs în baza curriculumului de formare privind violența în familie pentru ofițerii de poliție.

Rezultatul intermediar 1.3: Dialogul consolidat între membrii Coaliției naționale

În anul 2020 am lucrat pentru a sprijini CN, conducând grupul de lucru pentru activități de advocacy și politici publice și elaborând cadrul de evaluare a rezultatelor și planul de acțiuni privind activitățile de advocacy și politicile publice ale CN. Am organizat și un atelier de lucru pentru membrii CN privind abordările CDF față de sprijinirea și asistența victimelor violenței în familie și privind prevederile Convenției de la Istanbul.

REZULTATUL 2: VICTIMELE VIOLENȚEI ÎN FAMILIE SUNT PROTEJATE MAI BINE, IAR AGRESORII SUNT URMĂRIȚI ÎN JUSTIȚIE

În calitate de centru de zi pentru asistența și protecția victimelor violenței împotriva femeilor, în anul 2020 am oferit sprijin unui număr de 670 de femei. Numărul acestora a crescut cu 16,7% comparativ cu anul 2019. Am continuat să depunem eforturi pentru a crea servicii holistice pentru victime, ținând cont de necesitățile lor. În acest scop, am promovat serviciul de asistență telefonică gratuită pentru a oferi consiliere juridică gratuită victimelor violenței împotriva femeilor și continuăm să oferim femeilor asistență juridică primară, asistență juridică calificată, asistență socială, inclusiv abilitare economică pentru supraviețuitoarele violenței în familie, dar și consiliere psihologică. Sprijinul acordat femeilor a luat și forma unor inițiative de abilitare economică și ateliere de lucru tematice în cadrul cărora acestea au comunicat și și-au dezvoltat abilitățile artistice.

Lucrăm în continuu la dezvoltarea sistemului de referire. Pe parcursul anului, ne-au fost referite 202 femei de către organele de poliție, instanțele de judecată, asistenți sociali, medici, medici legiști, alte ONG-uri etc. Instituția care a continuat să refere cel mai mare număr de femei către CDF a fost poliția.

Rezultatul intermediar 2.1. Victimele violenței în bază de gen și ale violenței în familie beneficiază de asistență specializată și de protecție

Sprijin și asistență specializată: În anul 2020 am oferit asistență juridică primară unui număr de 670 de femei și copiilor lor. În fiecare an, numărul femeilor ce beneficiază de sprijinul nostru crește.

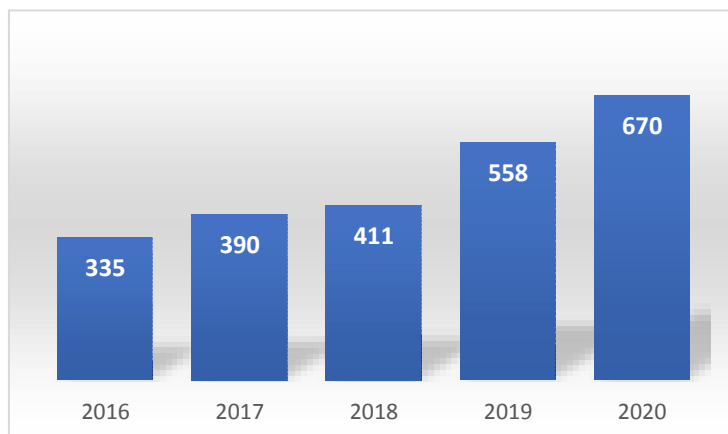

Figura 2. Numărul femeilor sprijinite în anul 2020

376 de femei, sau 56%, au fost din mediul urban, iar alte 294 de femei, sau 44%, au fost femei din mediul rural. Comparativ cu anul 2019, numărul beneficiarelor din mediul rural a crescut cu 8% și cu 20% comparativ cu anul 2018.

În anul 2020 am oferit asistență juridică calificată și am reprezentat în instanță 54 de femei în cauze de violență împotriva femeilor. Instanțele de judecată au pronunțat 6 condamnări în dosare penale pentru violență sexuală sau violență în familie. Termenul pedepselor cu închisoarea la care au fost condamnați agresorii a variat între 3 și 20 de ani. 94% dintre cererile de emitere a ordonanțelor de protecție, depuse de CDF, au fost acceptate de către judecători. Valoarea totală a prejudiciului material, moral și medical acordat în cauzele reprezentate de către CDF în anul 2020 a fost de 1.513.427,00 lei.

Litigare strategică: Am depus 5 plângeri la Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității. În 2 cazuri, Consiliul a constatat discriminare pe criteriu de statut social în acces la educație pentru copii și pe criteriu de gen în acces la justiție.

Asistență psihologică și socială acordată femeilor: În anul 2020 am oferit asistență psihologică unui număr de 87 femei și copiilor lor. 79 de femei au beneficiat de consiliere psihologică pe termen scurt, în timp ce 21 au beneficiat de consiliere psihologică pe termen lung. Am facilitat emiterea a 32 de rapoarte de evaluare psihologică.

În perioada de raportare, 57 femei care au beneficiat de serviciile CDF au primit asistență de urgență, inclusiv alimente pentru copii. Am livrat pachete cu produse alimentare și de igienă și le-am oferit femeilor și copiilor lor haine. În timpul situației de urgență instituite la nivel național din cauza COVID-19, centrele de plasament din Moldova nu acceptau femei. Noi am asigurat cazarea în condiții de siguranță a 13 femei, până când unele centre de plasament le-au acceptat transferul în condițiile prezentării unui test COVID-19 negativ. De asemenea, le-am susținut pe aceste femei prin acoperirea costurilor pentru testele COVID-19, pentru ca acestea să fie acceptate la adăposturi. 17 femei au participat la atelierele tematice și creative de dezvoltare a unor abilități artisanale.

Abilitarea economică a femeilor:

În anul 2020 ne-am continuat eforturile de a le abilita economic pe femeile care au suferit de violență. 6 femei au devenit parte a programului de abilitare economică. Le-am oferit îndrumare profesională și le-am sprijinit decizia de a-și continua dezvoltarea profesională. Acestea au beneficiat de instrumente și asistență pentru crearea de jucării educative și cărțului pentru copii, participarea la cursuri gratuite de

manichiură și coafură, crearea unui centru de logopedie, urmarea unor cursuri de Adobe Illustrator și UI/UX Design și cursuri de contabilitate.

REZULTATUL 3: AU FOST ADOPTATE ȘI IMPLEMENTATE POLITICI CUPRINZĂTOARE ȘI COORDONATE

În anul 2020 am continuat dialogul deschis cu guvernul și autoritățile publice locale despre politicile din domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie și violenței împotriva femeilor. Am pledat pentru modificarea legislației în domeniul violenței în familie, iar vara, Parlamentul a adoptat legea pentru modificarea unor acte normative și armonizarea lor cu prevederile Convenției de la Istanbul.

Ne-am asigurat, de asemenea, că drepturile victimei sunt plasate în centrul tuturor măsurilor și sunt implementate prin cooperarea eficientă a tuturor agențiilor, instituțiilor și organizațiilor din domeniu. Am pledat pentru ca noi indicatori VBG să fie colectați în sistemul sănătății și pentru dezvoltarea și testarea coordonată a unui mecanism de răspuns coordonat la cazurile de violență în familie. Am realizat cercetări și analize prin care am demonstrat necesitatea imperioasă a unor schimbări care să asigure egalitatea de gen și să prevină și să combată violența împotriva femeilor.

Rezultatul intermediar 3.1. Cadrul legal și de politici aliniat la standardele internaționale

Alinierea legislației naționale la prevederile Convenției de la Istanbul:

În anul 2019, în urma analizei compatibilității legislației naționale cu prevederile Convenției de la Istanbul, Ministrul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale a semnat un ordin de instituire a unui grup de lucru interministerial care să elaboreze proiectul de lege de armonizare a legislației naționale cu

prevederile Convenției de la Istanbul. În 2019 și 2020 am participat la 10 ședințe ale acestui grup de lucru. Printre membrii grupului de lucru s-au numărat reprezentanți ai Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Ministerului Afacerilor Interne și ai Inspectoratului General al Poliției, Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, Ministerului Justiției, Centrului de Medicină Legală, Inspectoratului Național de Probatiune, Administrației Naționale a Penitenciarelor

și ai ONG-urilor.

Eforturile noastre de advocacy au dus la adoptarea unei părți din modificările propuse:

- introducerea noțiunii de „violență împotriva femeilor”;
- extinderea aplicării ordinului de restricție de urgență în afara locuinței victimei violenței în familie;
- introducerea obligației autorităților publice de a stabili subdiviziuni pentru violența în familie cu subdiviziuni pentru asistență socială;
- introducerea obligației de evaluare a riscurilor de către toți specialiștii;
- introducerea dreptului victimelor violenței sexuale la asistență juridică gratuită, indiferent de veniturile lor; etc.

Alte modificări importante, care vizează Codul penal, Codul de procedură penală, Codul de procedură civilă, Codul de executare, Codul contravențional, au fost depuse la Ministerul Justiției, iar obiectivul anului 2021 va fi promovarea în continuare a armonizării legislației naționale la prevederile Convenției de la Istanbul, cu accent special pe asigurarea încriminării tuturor formelor de violență împotriva femeilor.

Comunicări către organizații internaționale și comitete de monitorizare a implementării tratatelor internaționale: Am elaborat raportul alternativ pentru Comitetul CEDAW, cu privire la cel de-al șaselea raport periodic prezentat de Republica Moldova. Cu contribuții din partea mai multor membri ai Coaliției „Viața fără Violență în Familie”, raportul a servit drept sursă pentru observațiile finale ale Comitetului cu privire la cel de-al șaselea raport periodic al Republicii Moldova. Principalele observații legate de violența în bază de gen împotriva femeilor s-au bazat pe recomandările noastre:

- Modificarea articolului 78/1 din Codul contravențional pentru a elimina prevederile ce îi scutesc pe agresori de răspundere penală și pentru a încuraja femeile să raporteze cazurile de violență în bază de gen autorităților competente, fără teamă de stigmatizare, asigurându-le accesul la justiție penală;
- Alocarea de resurse umane, tehnice și financiare adecvate pentru asigurarea de asistență juridică garantată de stat, în conformitate cu Legea nr. 196/2016 (Legea nr. 45-XVI cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie);
- Soluționarea aspectelor legate de accesibilitatea fizică și informațională în instanțele de judecată, inclusiv lipsa acomodării rezonabile în cadrul proceselor de judecată și privarea de capacitatea de exercițiu pe motiv de dizabilitate;
- Eliminarea barierelor și stigmatizării ce descurajează femeile să raporteze cazurile de violență în bază de gen autorităților competente, inclusiv prin sensibilizarea și instruirea reprezentanților din domeniul justiției sau poliției;
- Alocarea de resurse suficiente pentru acordarea compensațiilor financiare victimelor violenței în familie în temeiul Legii nr. 196/2016 și victimelor altor infracțiuni de violență în bază de gen, în temeiul Legii nr. 137/2016 cu privire la reabilitarea victimelor infracțiunilor;
- Alocarea de resurse umane, tehnice și financiare corespunzătoare pentru implementarea eficientă a Strategiei naționale de prevenire și combatere a violenței față de femei și a violenței în familie pe anii 2018-2023 și a Planului de acțiuni aferent, pentru a asigura că victimele violenței au acces corespunzător la adăposturi și servicii de asistență accesibile, inclusiv la

tratament medical, consiliere psihosocială și asistență juridică în orice parte a statului parte;

- Îmbunătățirea colectării datelor privind toate formele de violență în bază de gen, inclusiv violența economică și psihologică, dezagregate în funcție de sex, vârstă, etnie, locație geografică, dizabilitate și relația dintre victimă și agresor, pentru a permite funcționarilor publici relevanți să monitorizeze eficacitatea legislației, a politicilor și practicilor relevante în prevenirea și reducerea violenței în bază de gen;
- Accelerarea ratificării Convenției de la Istanbul.

Dialogul cu Avocatul poporului: În parteneriat cu CN, am inițiat dialogul cu Oficiul Avocatului poporului. Am convenit să organizăm o ședință comună ca să discutăm despre problemele cu care se confruntă femeile în Republica Moldova și despre contribuția Avocatului poporului la soluționarea acestora. Avocatul poporului va include problemele femeilor în rapoartele sale anuale. Periodic vor fi organizate mese rotunde comune între Avocatul poporului și societatea civilă pentru a soluționa problemele legate de accesul femeilor la justiție și la serviciile specializate și problemele ce țin de egalitatea de gen.

Rezultatul intermediar 3.2. Mecanism de răspuns coordonat creat și implementat

În parteneriat cu MSMPS, am lucrat la dezvoltarea și consultarea la nivel local a mecanismului de răspuns coordonat. La dezvoltarea mecanismului a lucrat un grup format din mai mulți experți din sectorul poliției, asistenței sociale, asistenței medicale, medicinei legale și ONG-urilor. Proiectul a fost consultat cu membrii echipelor multidisciplinare și administrația publică locală din trei raioane: Basarabeasca, Telenesti și Fălești. Experții au adaptat mecanismul în funcție de opiniile colectate, iar MSMPS l-a făcut public și a inițiat procesul de consultare publică. În anul 2021 ne vom concentra eforturile pe promovarea aprobării mecanismului și pe instruirea specialiștilor în aplicarea prevederilor mecanismului de răspuns coordonat în trei raioane ale Republicii Moldova.

Pentru a promova răspunsul coordonat, am elaborat Jurnalul Anei – istoria în format de benzi desenate a unei victime a violenței în familie, ce subliniază importanța coordonării și cooperării dintre specialiști în răspunsul lor la cazurile de violență în familie. În anul 2021 vom folosi acest jurnal în calitate de instrument de instruire în timpul consolidării capacităților grupurilor mixte de specialiști cu privire la răspunsul coordonat.

Rezultatul intermediar 3.3. Rezultate ale cercetărilor sunt utilizate în eforturile de advocacy

Am continuat să realizăm cercetări și analize pentru a dispune de dovezi solide pe care să le invocăm în dialogul cu autoritățile naționale.

În anul 2020, împreună cu Ministerul

Justiției, am lansat un manual privind obligațiile pozitive ale statului în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în materie de violență în familie. Manualul a fost elaborat pentru a fi utilizat ca material de instruire suplimentar, în cadrul consolidării capacității practicienilor din sectorul justiției. Acesta a reprezentat un efort comun al autorilor de a prezenta practicienilor o viziune clară asupra aplicării teoretice și practice a obligațiilor pozitive de către CtEDO în întregul spectru al jurisprudenței în materie de violență în familie.

În parteneriat cu ONG-ul „Expert Grup”, am lucrat și la elaborarea studiului privind costul economic al inegalităților de gen în Republica Moldova. În raport au fost estimate ultimele evoluții ce țin de inechitățile de gen în Republica Moldova, în special prin prisma schimbărilor în statistica demografică și a pieței muncii. Unul dintre accentele principale ale studiului a fost dezvoltarea cadrului instituțional și juridic ce ține de reconcilierea vieții de familie și a obligațiilor profesionale. Bunele practici internaționale au fost analizate pentru a identifica potențiale domenii de intervenție din partea autorităților publice.

Împreună cu MSMPs și CN, am coordonat procesul și am elaborat o evaluare intermediară a realizării Planului de acțiuni pentru anii 2018-2020 privind implementarea Strategiei naționale de prevenire și combatere a violenței față de femei și a violenței în familie pe anii 2018-2023. Rata medie a realizării Planului de acțiuni a fost de 24%. Toate acțiunile au fost realizate cu resurse umane și financiare substanțiale acordate de organizații internaționale și ONG-uri.

REZULTATUL 4: FEMEILE ÎN DETENȚIE AU ACCES LA ASISTENȚĂ JURIDICĂ ȘI PSIHOLOGICĂ

În anul 2020 ne-am reînnoit acordul de parteneriat cu Administrația Națională a Penitenciarelor, pentru a asigura în continuare accesul femeilor în detenție la servicii de asistență juridică și psihologică, adaptate la nevoile acestora, și pentru a consolida capacitatea personalului din penitenciarele și unitățile de detenție preventivă pentru femei de a acționa conform standardelor internaționale și de a

răspunde la nevoile speciale ale femeilor în detenție. Pandemia COVID-19 și măsurile de restricție impuse în sistemul penitenciar ne-au restricționat accesul la femeile deținute. Începând cu ianuarie 2021, împreună cu conducerea penitenciarului pentru femei va fi convenit un nou program de vizite, iar avocații și psihologii CDF își vor relua activitățile de asistență juridică și psihologică după o pauză de 1,5 ani.

În anul 2020 am reușit, totuși, să desfășurăm 3 sesiuni de instruire online a câte 2 zile pentru personalul din penitenciarul Rusca și din unitățile de detenție preventivă pentru femei din Rezina și Cahul. Instruirea s-a axat pe respectarea drepturilor femeilor în detenție și satisfacerea nevoilor lor speciale. La aceste instruirii au participat 41 de angajați ai unităților

de detenție, inclusiv 29 de femei.

REZULTATUL 5: AGENȚII SCHIMBĂRII AU CAPACITĂȚI SPORITE DE A SOLUȚIONA PROBLEMELE LEGATE DE VIOLENȚA ÎN BAZĂ DE GEN ÎMPOTRIVA FEMEILOR

În luna mai 2020, CDF a lansat Programul de granturi mici IMPULS, acordând finanțare absolvenților din Republica Moldova ai Programului internațional de instruire „ITP GBV” privind violența în bază de gen. Programul de instruire cu durata de 5 săptămâni a fost furnizat de către Agenția Suedeză de Cooperare Internațională pentru Dezvoltare (Sida) și implementat de către Autoritatea Poliției Suedeze în colaborare cu organizația societății civile suedeze Fundația „Kvinna till Kvinna”. Printre cei 15 absolvenți din Republica Moldova ai programului se numără procurori, ofițeri de poliție, medici legiști, reprezentanți ai ministerelor de resort și ai ONG-urilor active în domeniul violenței în bază de gen și al violenței în familie.

Programul IMPULS este preconizat să dureze 2,5 ani, din iunie 2020 și până în decembrie 2022, iar în fiecare an va fi lansat unul sau două apeluri de depunere a solicitărilor de finanțare, pentru a selecta cel mult 7 beneficiari de granturi care urmează să primească finanțare pentru proiectele pe care și le-au propus.

În anul 2020, programul a fost implementat timp de 6 luni, din iunie până la sfârșitul lunii decembrie. În urma celor 2 apeluri pentru depunerea solicitărilor de finanțare, lansate în mai și iulie, au fost selectate 5 propuneri de proiecte pentru finanțare în cadrul Programului de granturi mici IMPULS. Beneficiarii de granturi selectați au inclus reprezentanți ai autorităților publice, ai mediului universitar și ONG-urilor. Propunerile lor s-au axat pe consolidarea abilităților de răspuns ale medicilor la cazurile de violență în familie și violență în bază de gen, pe consolidarea sistemului statistic în domeniul justiției privind cazurile de violență față de femei, pe evaluarea capacității poliției de a identifica și a gestiona cazurile de hărțuire sexuală, pe instruirea asistenților sociali din 5 raioane cu privire la violența în bază de gen și, în cele din urmă, pe furnizarea unor servicii mai bune victimelor violenței în familie prin intermediul telemedicinii.

Cu toate acestea, în pofida eforturilor susținute și a competențelor pe care beneficiarii le-au investit în implementarea proiectelor lor, doar un proiect din cele 5 incluse în programul IMPULS a fost finalizat cu succes până la sfârșitul anului 2020. În funcție de proiect și de spectrul său de activități, pandemia COVID-19 a afectat, într-o măsură mai mare sau mai mică, activitățile proiectului IMPULS, în condițiile în care întrunirile nu mai puteau fi organizate, iar instruirile planificate au fost anulate. În timp ce unii beneficiari de granturi au reușit să se adapteze la noua situație optând pentru organizarea evenimentelor în mediul online, alții nu au putut folosi aceleași mijloace, având în vedere specificul grupurilor lor țintă. Astfel, aceștia au fost nevoiți să solicite extinderea termenului de realizare a proiectelor, pentru a putea atinge toți indicatorii de rezultat și de produs.

REZULTATUL 6: CDF ARE CAPACITATEA DE A ELIMINA VIOLENȚA ÎMPOTRIVA FEMEILOR

Am continuat dezvoltarea organizației prin maximizarea potențialului, eficienței și efectivității echipei noastre, promovând valorile și cultura organizațională în cadrul acesteia. Am investit în consolidarea capacității echipei, în timp ce sustenabilitatea financiară și diversificarea surselor de finanțare au fost unele dintre prioritățile noastre strategice pe tot parcursul anului 2020.

Pe măsură ce organizația noastră crește și se dezvoltă, noi tindem să ne îmbunătățim intervențiile, consolidându-ne concomitent sistemele de colectare a datelor care ne permit să calculăm progresul în raport cu obiectivele stabile.

Rezultatul intermediar 6.1. Procesele și regulamentele sunt îmbunătățite și aplicate

Am continuat să investim în dezvoltarea și eficientizarea managementului și proceselor noastre interne de control. În anul 2020 am trecut printr-un proces de realegere și alegere a noi membri ai CDF și ai Consiliului de administrare. În prezent avem 15 membri ai CDF, iar Consiliul de administrare are 5 membri și un nou Director.

Pentru a asigura o abordare ecologică în activitățile zilnice ale CDF, am elaborat o politică de mediu pe care Consiliul de administrare a aprobat-o. De asemenea, ne-am concentrat eforturile pe îmbunătățirea comunicării externe și am elaborat ghidul de comunicare externă pe care îl va utiliza tot personalul.

De asemenea, am elaborat și aprobat regulamentele Consiliului, unde sunt descrise în detalii rolul Consiliului și procesele în care sunt implicați membrii acestuia. Am prezentat regulamentele membrilor Consiliului și am discutat prevederile acestora pentru a ne asigura că toți membrii sunt conștienți de așteptările și de procedurile pe care le vor urma.

Organizația dispune de o politică privind resursele umane, care a fost actualizată pentru a include prevederi referitoare la selectarea stagiatorilor. Conform prevederilor acestei noi politici, am implicat în activitatea noastră o stagiară pe un termen de 6 luni. Aceasta a fost selectat din rândul beneficiarelor de serviciile CDF, demonstrând angajament și dorința de a ne susține cauza chiar și după încheierea perioadei de stagiu.

Am efectuat o analiză a conflictelor în cadrul activității CDF, în care am rezumat cronologia, caracterul conflictului, tipologia, incompatibilitățile, actorii, cauzele de bază, rezultatul, precum și impactul general. Abordările de gestionare și prevenire a conflictelor au fost de asemenea abordate împreună cu recunoașterea femeilor în calitate de victime ale conflictelor. În analiză am inclus o listă cu recomandări pentru viitoare activități sensibile la conflicte, care să fie incluse în prioritățile strategice și planurile de lucru ale CDF.

Rezultatul intermediar 6.2. CDF este motivat și angajat

Avem o echipă excelentă formată din specialiști motivați și dedicați. Investim constant în dezvoltarea și creșterea lor, ceea ce este o cerință obligatorie în obiectivele personale pe care ei le stabilesc la începutul fiecărui an. Membrii

echipei noastre au participat în anul 2020 la 7 instruiri specializate pentru a-și îmbunătăți cunoștințele și abilitățile în domeniile în care activează zilnic: cursuri privind gestionarea schimbărilor, cursuri de orientare profesională și ghidare în carieră, programul național de mentorat pentru OSC-uri cu privire la abilitarea supraviețuitoarelor violenței, accesul femeilor la justiție, inovații în procedurile CtEDO și contabilitate.

COVID-19 ne-a împiedicat să organizăm activitățile de team building planificate, în care erau implicați și membrii Consiliului de administrare. Presiunea la care a fost supus personalul din cauza numărului dublu al solicitărilor de asistență ne-a determinat să luăm decizia de a implica 3 membri ai personalului într-un program de consiliere psihologică.

Rezultatul intermediar 6.3. CDF este o organizație durabilă din punct de vedere financiar

Continuăm să depunem eforturi ca să ne diversificăm sursele de finanțare. În anul 2020 ne-au fost acceptate 7 solicitări de finanțare. Din cauza COVID-19, nu am reușit să realizăm la timp o instruire planificată pentru personalul CDF în domeniul colectării de fonduri.

Sperăm să o realizăm în anul 2021. În prezent, sursele noastre de finanțare sunt diverse, incluzând 2 granturi instituționale și 5 proiecte.

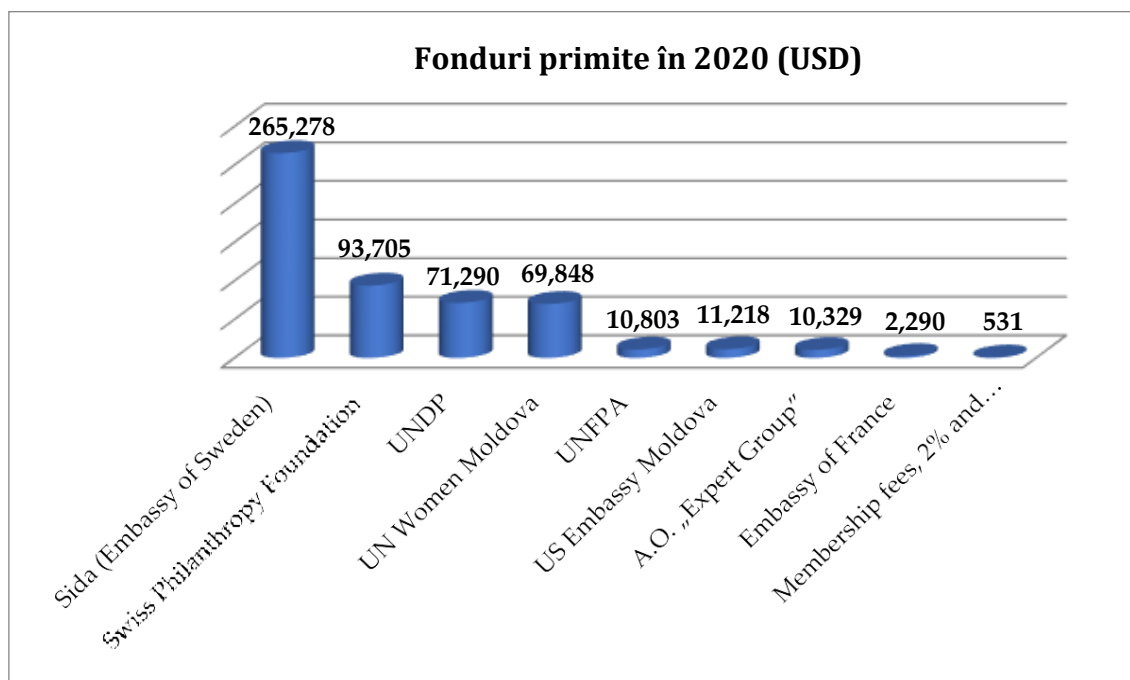
IV. FINANȚELE ȘI MANAGEMENTUL

Soldul total la începutul anului 2020 a fost de 16.113,18 USD. Pe parcursul anului 2020, CDF a primit fonduri în valoare de **535.290,94 USD**, față de 342.324,42 USD în anul 2019.

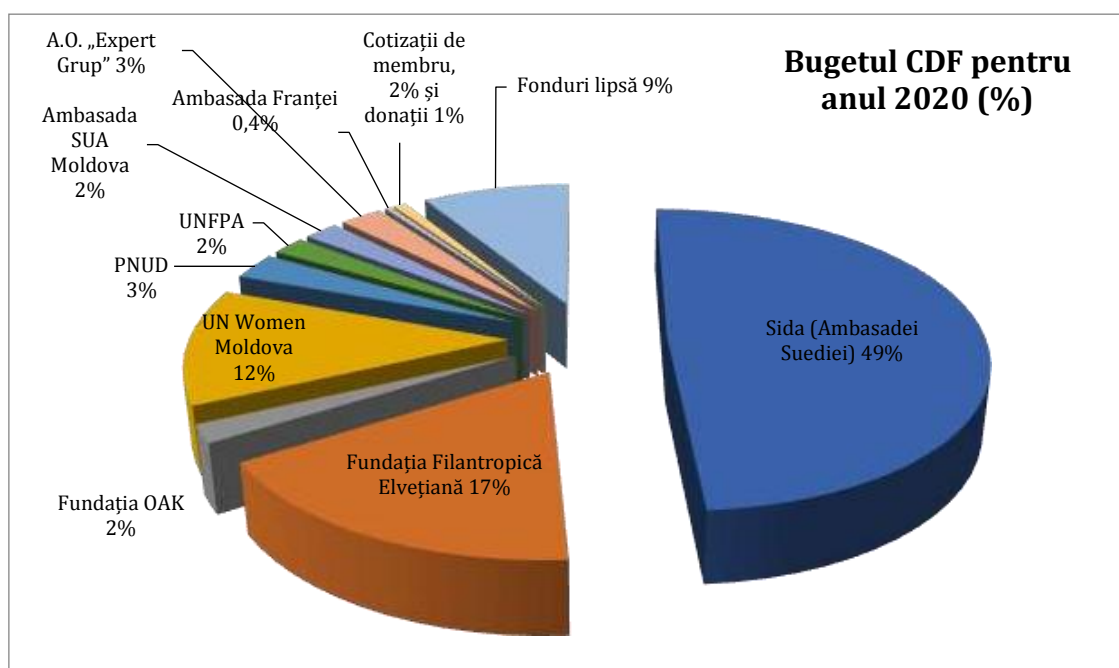
Pe parcursul perioadei de raportare, CDF a primit fonduri de la următorii donatori/proiecte:

- *Sida (Ambasada Suediei)* (grant instituțional care vizează deținutele și granturi mici);
- *Fundația Filantropică Elvețiană (Fundația OAK)* (grant instituțional);
- *UN Women Moldova* (alinieră legislației naționale la prevederile Convenției de la Istanbul, mecanismul de răspuns coordonat și consolidarea capacităților specialiștilor, instruirea formatorilor din rândul poliției);
- *Ambasada SUA* (consolidarea răspunsului organelor de drept la violența în familie în Republica Moldova);
- *PNUD* (îmbunătățirea eficienței și accesului la justiție pentru victimele violenței în familie în Republica Moldova);
- *UNFPA* (elaborarea de indicatori statistici și formulare privind VBG pentru sistemul de sănătate);
- *A.O. „Expert Grup”* (analiza costului economic al inegalităților de gen și impactul programelor de abilitare economică a femeilor);
- *Ambasada Franței* (consolidarea capacității ofițerilor de poliție în aplicarea legislației privind violența în familie);

- *Altele* (cotizații de membru, donații, 2% etc.).

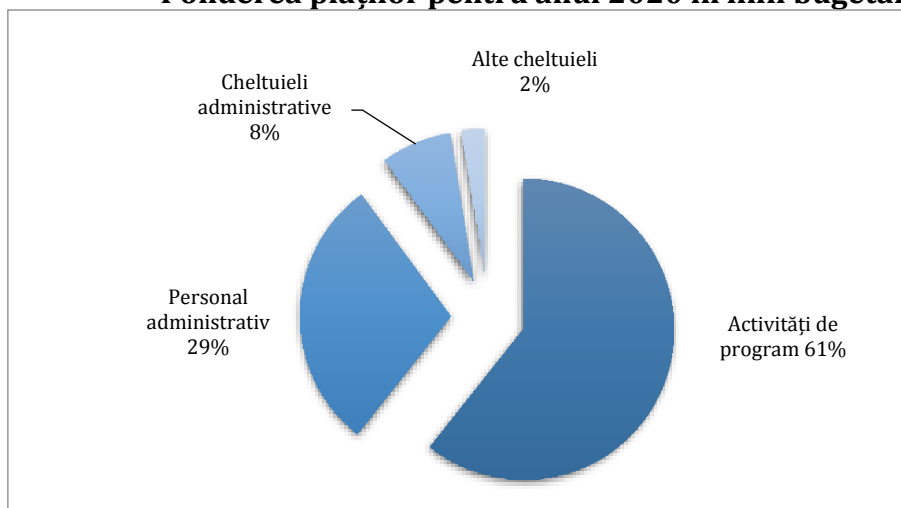
Bugetul instituțional total al CDF pentru anul 2020 a fost planificat în mărime de **542.242,95 USD**, comparativ cu 553.990,62 USD în anul 2019.

Cheltuielile totale pentru anul 2020 au constituit **347.210,73 USD** (464.751,07 USD în anul 2019) și au inclus următoarele articole:

1. Activități de program – 210.695,14 USD (60,68%);
2. Personal administrativ – 101.450,68 USD (29,22%);
3. Cheltuieli administrative – 26.386,74 USD (7,60%);
4. Alte cheltuieli (vizibilitate, echipament și mobilier etc.) – 8.678,17 USD (2,50%).

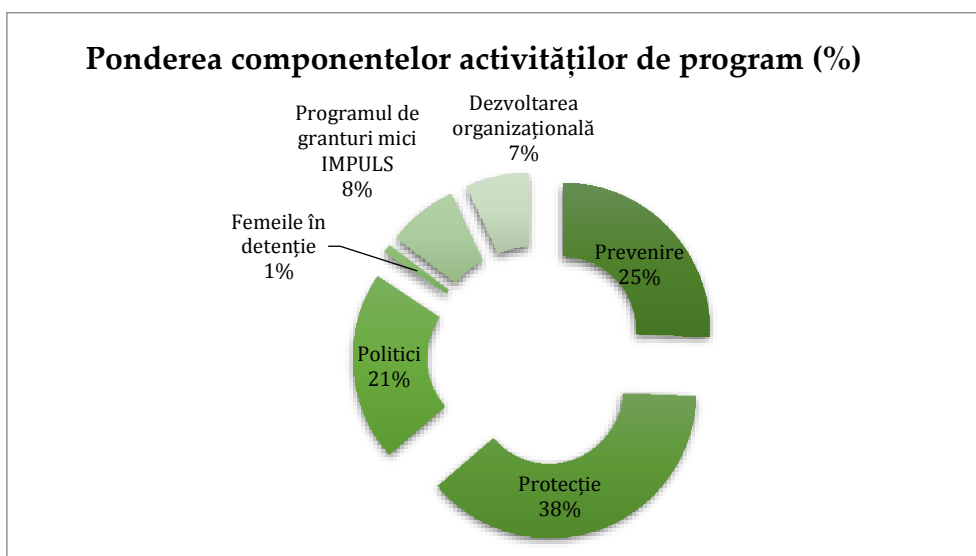
Ponderea plăților pentru anul 2020 în linii bugetare (%)

Activitățile de program au inclus următoarele componente:

- 53.921,59 USD (25,59%) – Programul de prevenire;
- 80.225,70 USD (38,08%) – Programul de protecție;
- 43.610,80 USD (20,70%) – Programul de politici;
- 2.039,25 USD (0,97%) – Programul Femeile în detenție;
- 16.196,10 USD (7,69%) – Programul de granturi mici IMPULS;
- 14.701,70 USD (6,98%) – Programul de dezvoltare organizațională.

Ponderea componentelor activităților de program (%)

Rata de absorbție a fondurilor din bugetul disponibil în anul 2020 a fost de **70,2%**, comparativ cu 96,6% în anul 2019. Principalele restricții și provocări au avut legătură cu pandemia COVID-19, care a împiedicat organizația să-și realizeze pe deplin rezultatele planificate.

V. PROVOCĂRI ȘI LECȚII ÎNVĂȚATE

- Violența împotriva femeilor și violența în familie au fost o pandemie cu mult înainte de pandemia COVID-19. Ultima a dus la o creștere substanțială a numărului de cazuri de violență în familie, cauzate de izolare, de pierderea locurilor de muncă și de vulnerabilitatea economică.

- Creșterea numărului de cazuri de violență în familie în timpul carantinei a scos la iveală toate lacunele care persistă în răspunsul autorităților la cazurile de violență în familie, printre care accesul limitat al victimelor la asistență specializată și justiție. Serviciile vitale necesare pentru a răspunde la violența împotriva femeilor trebuie percepute pentru ceea ce sunt, și anume pentru caracterul lor esențial.
- Un răspuns integrat, care să implice colaborarea factorilor de decizie, a organelor de poliție, a sistemului de justiție, a centrelor de plasament, a serviciilor de sănătate mintală și a serviciilor sociale, a experților în tehnologii, a cercetătorilor, ONG-urilor și femeilor supraviețuitoare, este calea care trebuie urmată pentru crearea unui plan de acțiuni cuprinzător și incluziv pentru răspunsul la VF în condiții de pandemie și carantină.
- Instabilitatea politică ne-a afectat unele activități, precum și strategiile pe care le-am planificat în eforturile noastre de advocacy. Tot din cauza instabilității a întârziat și aprobarea unor documente de politici.
- Grație asistenței de bază și a sprijinului instituțional din partea principalilor finanțatori ai CDF, am continuat să ne dezvoltăm într-o organizație de top în domeniul prevenirii și combaterii violenței împotriva femeilor. Flexibilitatea și capacitatea noastră de a ne adapta rapid la schimbările politice și la nevoile urgente ne-a permis să răspundem prompt la cazurile de violență în familie în funcție de nevoile victimelor, să creăm și să ne consolidăm parteneriatele.
- Numărul beneficiarelor a crescut în mod constant grație parteneriatului solid cu organele de drept și cu alți specialiști care răspund la cazurile de violență în familie.
- Activitățile menite să consolideze capacitățile specialiștilor au fost amânate de mai multe ori din cauza măsurilor de restricție impuse ca urmare a COVID-19. O prioritate absolută trebuie să devină instruirile menite să transforme modul de gândire al ofițerilor de poliție și al medicilor, al asistenților sociali, al judecătorilor și al procurorilor, al avocaților care prestează servicii de asistență juridică garantată de stat și al parajuriștilor, care să contribuie la un răspuns mai eficient la cazurile de violență în familie.
- Politicile naționale trebuie aliniate în continuare la prevederile standardelor internaționale, mai ales în ceea ce privește creșterea accesului victimelor violenței în familie la justiția penală.
- Eforturile de fortificare a legislației prin alinierea acesteia la prevederile Convenției de la Istanbul și la cele mai bune practici aduc schimbări în răspunsul la cazurile de violență împotriva femeilor și, în final, în viața femeilor și a copiilor victime ale violenței.
- Reticența unor partide politice și a comunității religioase față de ratificarea Convenției de la Istanbul trebuie abordată astfel încât miturile și interpretarea greșită a prevederilor Convenției să fie eliminate.
- Cooperarea cu mass-media ne-a permis să ajungem la o mare parte din

publicul general. Mass-media trebuie să se implice mai activ în dialogul cu organizațiile societății civile și cu instituțiile publice active în domeniul prevenirii și combaterii violenței împotriva femeilor.

- În contextul creșterii continue a numărului de femei care ne solicită asistența și ajutorul, o prioritate ar trebui să devină scăderea raportului dintre beneficiare și membrii personalului specializat.

ANEXA 1: PRINCIPALELE REZULTATE ALE INDICATORILOR DE MONITORIZARE

PRINCIPALII INDICATORI DE IMPACT

Indicatorul		Nivelul de referință 2018	Situația actuală 2019	Situația actuală 2020	Ținta 2024
INDICATORI DE IMPACT	Ponderea măsurilor de protecție aplicate (ordine de restricție de urgență + ordonanțe de protecție) din numărul total de plângeri privind VF	41,2%	41,9%	43%	70%
	Ponderea cauzelor penale inițiate din numărul total de plângeri privind VF	9%	8,1%	7%	30%
	Ponderea femeilor și fetelor de 15 ani și mai mult supuse violenței fizice, sexuale sau psihologice de către un actual sau fost partener intim în ultimele 12 luni	73%	n/a	n/a	50%
	Procentajul ordonanțelor de protecție și ordinelor de restricție de urgență încălcate	OP 60% ORU 10,7%	OP 41% ORU 13%	OP 44% ORU 12%	OP 20% ORU 5%

PRINCIPALII INDICATORI DE REZULTAT

Indicatorul		Nivelul de referință 2018	Situația actuală 2019	Situația actuală 2020	Ținta 2024
PRINCIPALII INDICATORI DE REZULTAT	Numărul de cetățeni informați în urma activităților CDF de informare	300.000	350.000 – TV 617.000 – online	1.253.575	1.000.000
	Numărul total de participanți la instruirile CDF	1.042	449	273	3.000
	Numărul de victime referite la CDF	92	181	202	300
	Numărul total de victime ajutate de CFD	411	558	670	2.500
	Pondere ordonanțelor de protecție emise de instanțele de judecată din numărul total de cereri înaintate de CDF	91%	94%	94%	99%
	Suma prejudiciilor morale și materiale	125.000,00 MDL	78.234,00 MDL	1.513.427,00 MDL	300.000 MDL
	RM ratifică Convenția de la Istanbul	NU	NU	NU	DA
	Numărul de recomandări ale CDF din rapoartele alternative reflectate în observațiile finale ale organismelor internaționale de tratate	5	2	8	10
	Deputații adoptă legea privind modificarea legislației naționale conform prevederilor Convenției de la Istanbul, la sugestia CDF	NU	NU	DA Un alt proiect de lege – MJ	DA
	Specialiștii sunt la curent cu procedurile de răspuns coordonat	NU	NU	NU	DA
	Mecanism de răspuns coordonat aprobat	NU	NU	NU	DA

Numărul de cercetări și studii realizate	3	2	3	6
Personalul din penitenciare și-a îmbunătățit cunoștințele privind aplicarea bunelor practici de răspuns la necesitățile femeilor	0%	15,9%	10%	30%
Numărul de instruiți de consolidare a capacităților la care a participat personalul CDF	3	9	7	15
Numărul total de urmăritori ai CDF pe Facebook	1.970	2.527	3.657	4.000
Numărul total de vizualizări ale paginii web	3.100	3.900	4.498	10.000
Numărul total de apariții în mass-media	10	15	46	60
Raportul dintre beneficiari și specialiști	137	186	223	140
Numărul de cereri pentru proiecte aprobate	3 din 4	3 din 7	7 din 9	10